

Finansutskottets betänkande 2018/19:FiU23

Riksbankens förvaltning 2018

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen beviljar riksbanksfullmäktige ansvarsfrihet för dess verksamhet under 2018 och beviljar Riksbankens direktion ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken 2018. Utskottet föreslår också att riksdagen fastställer Riksbankens resultat- och balansräkning för 2018 och godkänner riksbanksfullmäktiges förslag till disposition av Riksbankens vinst 2018. Förslaget innebär att Riksbanken levererar in 3 800 miljoner kronor till statens budget. Pengarna ska betalas in senast en vecka efter riksdagens beslut.

Behandlade förslag

Framställning 2018/19:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2018.

Framställning 2018/19:RB2 Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2018 med mera.

Redogörelse 2018/19:RR2 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2018.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Riksbankens förvaltning 2018.....	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	19
Framställning 2018/19:RB1.....	19
Framställning 2018/19:RB2.....	19
Redogörelse 2018/19:RR2.....	19
<i>Bilaga 2</i>	
Balansräkning och resultaträkning 2018.....	20
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Riksbankens resultat 2014–2018.....	7
Tabell 2 Riksbankens balansräkning 2018 och 2017.....	8
Tabell 3 Reserverna i det egna kapitalet.....	10
Tabell 4 Värderingskontot i balansräkningen.....	11
Tabell 5 Utlånings- och växlingsåtaganden gentemot IMF.....	11
Tabell 6 Fullmäktiges förslag till disposition av 2018 års vinst.....	14
Balansräkning 2018.....	20
Resultaträkning 2018.....	22
<i>Diagram</i>	
Diagram 1 Omslutningen av Riksbankens balansräkning 2007–2018.....	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksbankens förvaltning 2018

a) Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2018

Riksdagen lägger redogörelse 2018/19:RR2 till handlingarna.

b) Ansvarsfrihet för fullmäktige i Riksbanken

Riksdagen beviljar fullmäktige i Riksbanken ansvarsfrihet för dess verksamhet under 2018.

c) Ansvarsfrihet för Riksbankens direktion

Riksdagen beviljar direktionen ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken under 2018.

d) Riksbankens resultat- och balansräkning 2018

Riksdagen fastställer resultat- och balansräkningen för räkenskapsåret 2018 enligt bilaga 2.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2018/19:RB1.

e) Disposition av Riksbankens vinst 2018

Riksdagen beslutar att Riksbankens vinst för 2018 på 3 522 miljoner kronor ska fördelas så att 3 800 miljoner kronor levereras in till statens budget enligt vinstdelningsprincipen, 1 306 miljoner kronor förs till Riksbankens dispositionsfond och 1 584 miljoner kronor förs från Riksbankens resultatutjämningsfond samt att pengarna ska levereras in till statens budget senast en vecka efter riksdagens beslut.

Därmed bifaller riksdagen framställning 2018/19:RB2.

Stockholm den 23 april 2019

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Edward Riedl (M), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Ingemar Nilsson (S), Sven-Olof Sällström (SD), Karolina Skog (MP), Mattias Karlsson i Luleå (M), Björn Wiechel (S), Charlotte Quensel (SD) och Joar Forssell (L).

Redogörelse för ärendet

Enligt riksbankslagen (1988:1385) ska Riksbankens direktion före den 22 februari varje år lämna en redovisning av det senaste räkenskapsåret till riksdagen, Riksrevisionen och riksbanksfullmäktige. Fullmäktige ska lämna förslag till disposition av Riksbankens vinst till riksdagen och Riksrevisionen. Riksrevisionen ska enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. granska Riksbankens redovisning och lämna en revisionsberättelse till riksdagen senast en månad efter att Riksbanken lämnat sin redovisning.

Finansutskottets uppgift är att förbereda riksdagens beslut om

- ansvarsfrihet för fullmäktige och direktionen för verksamhetsåret
- fastställande av Riksbankens resultat- och balansräkning
- hur Riksbankens vinst för verksamhetsåret ska disponeras.

Utskottets underlag för beredningen är Årsredovisning för Sveriges riksbank 2018 (2018/19:RB1), Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2018 med mera (2018/19:RB2) och Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2018 (2018/19:RR2). Inga motioner har lämnats med anledning av RB1, RB2 eller RR2.

Utskottets överväganden

Riksbankens förvaltning 2018

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen beviljar riksbanksfullmäktige ansvarsfrihet för dess verksamhet och beviljar Riksbankens direktion ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken 2018. Riksdagen fastställer Riksbankens resultat- och balansräkning för 2018. Riksdagen godkänner också riksbanksfullmäktiges förslag till disposition av Riksbankens vinst 2018. Förslaget innebär bl.a. att Riksbanken levererar in 3 800 miljoner kronor till statens budget, och att pengarna ska betalas in senast en vecka efter riksdagens beslut.

Sammanfattning av Riksbankens årsredovisning 2018

Verksamheten under 2018 i punktform

Inflationen och penningpolitiken

- Den svenska ekonomin fortsatte att växa under 2018, och inflationen mätt enligt KPIF låg under året kring Riksbankens inflationsmål på 2 procent. I början av året låg inflationen lite under målet, men från maj till december låg inflationstakten stadigt över målet. Även inflationsförväntningarna i samhället låg runt inflationsmålet under året.
- För att hålla uppe inflationen kring inflationsmålet bedrev Riksbanken en fortsatt starkt expansiv penningpolitik under större delen av året. Reporäntan hölls kvar på $-0,5$ procent fram till december 2018. Direktionen beslutade i slutet av 2017 att upphöra med nya nettoköp av svenska statsobligationer, men beslutade samtidigt att under 2018 återinvestera de stora förfall av obligationer och kupongbetalningar som skulle komma första halvåret 2019. Det innebar att Riksbankens innehav av statsobligationer ökade med ca 65 miljarder kronor under 2018, vilket bidrog till att hålla penningpolitiken expansiv.
- Under året, från våren 2018, signalerade Riksbanken att tidpunkten för en höjning av reporäntan närmade sig. I december 2018 beslutade direktionen att höja reporäntan med 0,25 procent till $-0,25$ procent. Det var den första räntehöjningen sedan 2011. Samtidigt bedömde direktionen att reporäntan skulle fortsätta att höjas i små steg om den svenska och internationella ekonomin utvecklades i enlighet med Riksbankens prognoser.
- Under året genomförde Riksbanken bl.a. fördjupade analyser av sambandet mellan arbetsmarknaden och prisutvecklingen och effekterna på den svenska ekonomin av framtida räntehöjningar samt analyser av

kronans effekter på inflationen. I en analys i Penningpolitisk rapport oktober 2018 reviderade Riksbanken sin prognos av den reala kronkursens långsiktiga nivå. Enligt den nya bedömningen förväntades den långsiktiga reala handelsvägda kronkursen ligga lägre än den senaste bedömning som gjordes 2013.

Övriga verksamheten

- Under året bedömde Riksbanken att det svenska finansiella systemet fungerade bra. Den största risken i det finansiella systemet var enligt banken hushållens höga och stigande skuldsättning. Banken rekommenderade flera åtgärder för att hantera skuldsättningen, bl.a. inom bostads- och skattepolitiken. För att minska risker och sårbarheter i det svenska banksystemet förordade Riksbanken bl.a. stärkta likviditetsreserver i både kronor och utländsk valuta. Den finansiella infrastrukturen fungerade enligt Riksbanken bra under året, men banken bedömde att de operativa riskerna i infrastrukturen var förhöjda bl.a. på grund av risken för s.k. cyberangrepp.
- Under 2018 fortsatte Riksbanken att analysera möjligheterna att ge ut en digital krona, s.k. e-krona. Bland annat publicerade banken en andra delrapport om e-kronaprojektet som gick ut på remiss till ett antal remissinstanser. Mot slutet av året beslutade direktionen att genomföra en s.k. e-kronapilot, dvs. att ta fram en teknisk lösning för en e-krona samt genomföra en fördjupad juridisk översyn.
- Riksbanken är världens äldsta centralbank och firade 350-årsjubileum under 2018. Bemärkelsen firades bl.a. genom en jubileumskonferens i maj och öppet hus i Riksbankens lokaler i september.
- Riksbankens verksamhet gav under 2018 en redovisad vinst på drygt 3,5 miljarder kronor, en nedgång med 400 miljoner kronor jämfört med 2017.
- Omslutningen av Riksbankens balansräkning ökade med ca 65 miljarder kronor till 934,5 miljarder kronor bl.a. till följd av en svagare krona och Riksbankens tidigareläggning av återinvesteringar av obligationsförfall och kupongbetalningar.
- Värdet av guld- och valutareserven steg med drygt 26 miljarder kronor till 534 miljarder kronor till följd av den svagare kronan.

Riksbankens resultaträkning

Riksbankens verksamhet gav en redovisad vinst före bokslutsdispositioner på drygt 3,5 miljarder kronor under 2018, vilket är drygt 400 miljoner kronor lägre än resultatet för 2017. Riksbankens redovisade resultat visar det realiserade resultatet av ränte- och valutautvecklingen, bankens handel med värdepapper samt kostnaderna för personal, administration och avskrivningar. Skillnaden mot 2017 förklaras till en stor del av att Riksbanken under 2017 skrev av gamla mynt som inte längre gick att lösa in till ett värde av 1,3 miljarder kronor, vilket höll uppe resultatet för 2017 (ingår i posten Övriga

kostnader/intäkter i tabell 1). Under 2018 gjordes ingen sådan omfattande avskrivning.

Som framgår av tabell 1 gav Riksbankens innehav av räntebärande värdepapper ett resultat på 3 159 miljoner kronor under 2018 (ränteintäkter minus räntekostnader plus nettot av realiserade kursförluster och kursvinster och nedskrivningar av orealiserade kursförluster). Till skillnad från under 2017 försvagades den svenska kronan mot framför allt dollarn under, vilket gav en positiv valutaeffekt på resultatet på 826 miljoner kronor 2018 (ju svagare krona, desto högre värde på valutareserven i kronor räknat).

Posten övriga kostnader/intäkter i tabellen innehåller framför allt personal- och administrationskostnader och övriga mindre intäkter i verksamheten. Personal- och administrationskostnaderna uppgick under 2018 till 776 miljoner kronor, vilket var något lägre än under 2017.

Tabell 1 Riksbankens resultat 2014–2018

Miljoner kronor

	2018	2017	2016	2015	2014
Ränteintäkter	8 147	6 015	5 829	4 936	4 193
Räntekostnader	-4 622	-3 091	-2 431	-2 164	-1 761
Priseffekt ¹	-366	-16	696	-867	1 087
Valutakurseffekt ¹	826	337	3 456	822	544
Guldvärdeeffekt ¹	-	0	-	-	-
Övriga kost./intäk.	-463	681	-540	-773	-796
Årets resultat	3 522	3 926	7 010	1 954	3 267

¹ Summan av realiserade kursförluster och kursvinster och orealiserade kursförluster.

Källa: Riksbanken.

Riksbankens balansräkning

Omslutningen av Riksbankens balansräkning har ökat mycket kraftigt under de senaste tio åren, från drygt 210 miljarder kronor i slutet av 2007 till 935 miljarder kronor i slutet av 2018 (se vidare nedan i avsnittet Kompletterande information under rubriken Riksbankens balansräkning de senaste tio åren).

Som framgår av tabell 2 ökade balansomslutningen med 65 miljarder kronor under 2018 jämfört med 2017. Uppgången förklaras till största delen av ett högre värde på valutareserven i kronor räknat till följd av kronans försvagning och av Riksbankens tidigareläggning av återinvesteringar av obligationsförfall och kupongbetalningar för att öka likviditeten i den svenska ekonomin. I slutet av 2017 beslutade direktionen att upphöra med de tidigare stora nettoköpen av svenska nominella och reala statsobligationer som ett led i en normalisering av de senaste årens extremt expansiva penningpolitik. Samtidigt beslutade direktionen att redan under 2018 återinvestera de stora förfall och kupongbetalningar som kommer under första halvåret 2019.

Tabell 2 Riksbankens balansräkning 2018 och 2017*Miljoner kronor*

	2018	2017
Tillgångar		
Guld	45 981	43 190
Valutareserv	488 374	464 746
<i>Varav</i>		
<i>fordringar på IMF</i>	34 740	28 653
<i>banktillgodohavanden, lån och värdepapper</i>	453 634	436 093
Utlåningsfacilitet	0	20
Värdepapper (svenska kronor)	392 063	353 874
Övriga tillgångar	8 096	7 807
Summa tillgångar	934 514	869 637
Skulder och eget kapital		
Utelöpande sedlar och mynt	62 181	57 988
Penningpolitiska skulder	458 944	422 023
Valutaskulder (till Riksgäldskontoret)	254 802	237 905
Skulder till centralbanker och internationella organisationer	112	6 589
Särskilda dragningsrätter IMF	27 714	26 273
Övriga skulder och avsättningar	2 712	2 649
Värderegleringskonto	67 040	56 423
Eget kapital	57 487	55 861
Årets resultat	3 5222	3 926
Summa skulder och eget kapital	934 514	869 637

Källa: Riksbanken.

Tillgångarna i balansräkningen*Guld- och valutareserven*

En stor del av Riksbankens tillgångar utgörs av guld- och valutareserven som sammanlagt uppgick till drygt 534 miljarder kronor i slutet av 2018. Jämfört med 2017 är det en ökning med drygt 26 miljarder kronor. Uppgången förklaras till stor del av att värdet på Riksbankens innehav av utländska värdepapper ökade till följd av att kronan försvagades gentemot flertalet valutor i valutareserven.

Syftet med valutareserven är bl.a. att Riksbanken snabbt ska kunna ge tillfälliga likviditetsstöd i utländsk valuta till svenska banker, att Sverige ska kunna fullgöra åtagandena gentemot IMF och att Riksbanken ska kunna intervensera på valutamarknaden. För att banken med kort varsel ska kunna ge likviditetsstöd är reserven placerad i tillgångar som snabbt kan omvandlas till likvida medel och i valutor som kan bli aktuella vid ett eventuellt stöd. Av den anledningen är reserven framför allt placerad i statsobligationer och i dollar och euro. I slutet av 2018 uppgick tillgångarna i dollar och euro till 49 respektive 31 procent av guld- och valutareserven.

Värdet av guld i valutareserven uppgick i slutet av 2018 till 46 miljarder kronor (125,7 ton). Det är en uppgång med 2,8 miljarder kronor jämfört med 2017. Guldpriset i dollar sjönk visserligen med 1,5 procent under 2018, men

eftersom kronan försvagades mot dollarn med 8 procent gav guldinnehavet en avkastning på 6,5 procent.

Nära hälften av den svenska guldreserven förvaras i Bank of England, nära världens största kommersiella guldmarknad, London Bullion Market. Därmed kan en stor del av guldreserven med kort varsel omvandlas till likvida medel om det skulle finnas behov av det. Övriga delar av guldreserven förvaras i Bank of Canada, Federal Reserve, Swiss National Bank och i Riksbanken.

Värdepapper i svenska kronor

Riksbankens tillgångar i svenska statsobligationer uppgick till 392 miljarder kronor i slutet av 2018, vilket är en ökning med ca 38,2 miljarder kronor jämfört med 2017. Uppgången förklaras av tidigareläggningen av återinvesteringen av obligationsförfall och kupongbetalningar första halvåret 2019.

Övriga tillgångar

Övriga tillgångar i balansräkningen på ca 8,1 miljarder kronor utgörs i huvudsak av upplupna ränteintäkter och förutbetalda kostnader. De upplupna intäkterna på den svenska obligationsportföljen uppgick till ca 4,1 miljarder kronor, vilka har återinvesterats och därmed är en del av Riksbankens innehav av svenska statsobligationer.

Skulderna i balansräkningen

Penningpolitiska skulder

Den största skuldposten i balansräkningen är de penningpolitiska skulderna. De svarade för 49 procent av balansomslutningen i slutet av 2018 och består av inlåning från banksystemet via s.k. finjusterade transaktioner och riksbankscertifikat. Inlåningen uppgick till ca 457 miljarder kronor, vilket är en ökning med drygt 38 miljarder kronor jämfört med 2017, och den motsvaras i stor utsträckning av Riksbankens köp av svenska statsobligationer i penningpolitiskt syfte. Ökningen under året förklaras till stor del av tidigareläggningen av återinvesteringarna av obligationsförfall och kupongbetalningar första halvåret 2019. Eftersom reporäntan var negativ gav inlåningen från banksystemet ränteintäkter till Riksbanken på 2,3 miljarder kronor under 2018.

Valutapolitisk skuld

Den näst största posten på skuldsidan är de lån i utländsk valuta som Riksbanken lånade upp via Riksgäldskontoret under 2009 och 2013 för att förstärka valutareserven. Värdet av lånen uppgick till 254,8 miljarder kronor i slutet av 2018, vilket är en ökning med 16,9 miljarder kronor jämfört med året innan. Uppgången förklaras uteslutande av att kronan har försvagats i förhållande till dollarn och euron. Värdet i utländsk valuta var oförändrat. Räntekostnaden för riksgäldslånen uppgick till 3,7 miljarder kronor 2018 (redovisas under resultaträkningen).

Sedlar och mynt (sedelmängden)

För första gången på elva år ökade den utestående sedelmängden under 2018, från 58 miljarder kronor 2017 till 62,2 miljarder kronor. Sedelmängden nådde sin topp 2007 då värdet på utelöpande sedlar och mynt uppgick till 114,3 miljarder kronor. Sedelmängdens andel av balansomslutningen har minskat från 54 procent 2007 till 6,7 procent 2018, vilket till en viss del beror på den minskade sedelmängden men framför allt på att balansomslutningen under perioden ökat med drygt 720 miljarder kronor. Uppgången under 2018 beror främst på att mängden 500-kronorssedlar ökat.

Eget kapital och värderegleringskonto

Det egna kapitalet utgörs av en grundfond (som enligt riksbankslagen ska uppgå till 1 miljard kronor) och reserver. Reserverna består av en reservfond, en dispositionsfond samt en resultatutjämningsfond. Reservfonden ska enligt riksbankslagen uppgå till 500 miljoner kronor. Som framgår av tabell 3 uppgick reserverna till sammanlagt 56,5 miljarder kronor i slutet av 2018, vilket är en ökning med drygt 1,6 miljarder kronor jämfört med 2017.

Tabell 3 Reserverna i det egna kapitalet*Miljoner kronor*

	2018	2017
Reservfond	500	500
Dispositionsfond	36 191	35 571
Resultatutjämningsfond	19 796	18 790
Summa	56 487	54 861

Källa: Riksbanken.

Förändringen av reserverna mellan åren förklaras av hur Riksbankens resultat disponeras, i det här fallet disponeringen av resultat för 2017. Vinsten 2017 uppgick till 3 926 miljoner kronor. Utifrån riktlinjerna för vinstdisposition och fullmäktiges förslag beslutade riksdagen våren 2018 att 2 300 miljoner kronor skulle levereras in till statens budget, och 1 006 miljoner kronor skulle föras till resultatutjämningsfonden medan 620 miljoner kronor skulle tillföras dispositionsfonden.

På värderegleringskontot redovisas orealiserade vinster och förluster, t.ex. skillnaden mellan anskaffningsvärde och marknadsvärde för ett värdepapper eller ett valutainnehav. Vid slutet av 2018 uppgick värdet på kontot till 67 miljarder kronor, vilket är en ökning med 10,6 miljarder kronor jämfört med 2017.

Som framgår av tabell 4 kan förändringar på kontot delas upp i priseffekt (kursförändringar på värdepapper), valutaeffekt och guldvärdeeffekt. Ökningen under 2018 berodde till stor del på en svagare krona och orealiserade kursvinster på både inhemska och utländska värdepapper. Preiseffekten på innehavet av inhemska värdepapper uppgick under 2018 till 9,4 miljarder kronor, en ökning med 3,3 miljarder kronor jämfört med 2017.

Tabell 4 Värdereregleringskontot i balansräkningen*Miljoner kronor*

	2018	2017	Förändring
Priseffekt	13 878	10 114	3 764
Valutakurseffekt	18 977	14 916	4 061
Guldvärdeeffekt	34 185	31 393	2 792
Summa	67 040	56 423	10 617

Källa: Riksbanken.

Det egna kapitalet inklusive värdereregleringskonto och årets vinst uppgick i slutet av 2018 till 128 miljarder kronor, en ökning med 12 miljarder kronor jämfört med 2017. Även i detta fall berodde ökningen på en svagare krona och orealiserade kursvinster.

Ansvarsförbindelser och avtal utanför balansräkningen

Riksbanken har olika åtaganden, ansvarsförbindelser och olika avtal om in- och utlåning som inte räknas in i balansräkningen men som redovisas i en not i anslutning till balansräkningen (i redovisningen betecknas detta som ”inom linjen förda poster”).

Åtaganden gentemot IMF

De största åtagandena utanför balansräkningen är bankens åtaganden gentemot IMF. Åtagandena gentemot IMF som inte redovisas i balansräkningen redovisas i tabell 5. Som framgår av tabellen uppgick de till drygt 228 miljarder kronor under 2018, en ökning med 7,4 miljarder kronor jämfört med 2017.

Tabell 5 Utlånings- och växlingsåtaganden gentemot IMF*Miljoner kronor*

	2018	2017
Särskilda dragningsrätter (SDR)	55 854	54 772
Reservposition	49 498	50 281
GAB, NAB	25 443	23 441
Bilaterala kreditavtal	91 190	86 450
PRGT-avtal	6 162	5 841
Summa	228 147	220 785

Källa: Riksbanken.

Åtagandet Särskilda dragningsrätter (SDR) förklaras av att Riksbanken enligt IMF:s stadgar är skyldig att vid begäran köpa SDR motsvarande tre gånger Riksbankens sammanlagda nettotilldelning av SDR. I åtagandet ingår också att Riksbanken tillsammans med ett tiotal andra länder är s.k. market maker i SDR. Innebörden av det är att Riksbanken gentemot IMF har åtagit sig att köpa alternativt sälja SDR mot betalning i amerikanska dollar eller euro inom ett spann på 50–150 procent av Riksbankens sammanlagda nettotilldelning av SDR. Nettotilldelningen uppgick vid utgången av 2018 till nästan 24,1 miljarder kronor. Åtagandet betyder att ett land som i sin valutareserv har SDR

men behöver utländsk valuta för olika betalningar kan begära att Riksbanken växlar landets SDR mot dollar eller euro (inom de angivna gränserna, mellan ca 12 och 36 miljarder kronor).

Åtagandet Reservposition i tabellen förklaras av att Riksbanken enligt IMF-stadgarna också har en skyldighet att vid anmodan växla saldot på IMF:s kronkonto till utländsk valuta. Saldot på IMF:s kronkonto uppgick till 49,5 miljarder kronor i slutet av 2018.

Åtagandena gentemot IMF:s lånearrangemang New Arrangement to Borrow (NAB) och General Arrangement to Borrow (GAB) innebär att Riksbanken är skyldig att till IMF låna ut högst 2 256 miljoner SDR, vilket i slutet av 2018 motsvarade ca 27,8 miljarder kronor. Riksbankens utlåning via NAB uppgick i slutet av 2018 till 2,4 miljarder kronor. Det återstående åtagandet uppgår därmed till 25,4 miljarder kronor, vilket framgår av tabellen.

Bilaterala kreditavtal avser det avtal om en kredit till IMF på ca 7,4 miljarder SDR som Riksbanken efter riksdagens godkännande tecknade med IMF under 2017. För att IMF ska få utnyttja kreditavtalet krävs att IMF:s kvarvarande medel för utlåning understiger 100 miljarder SDR och att de långgivare som tillsammans håller 85 procent av de utlovade låneresurserna godkänner att avtalen aktiveras. Avtalet gäller som längst till den 31 december 2020.

PRGT-avtal avser det avtal om en kredit till IMF på motsvarande 5,8 miljarder kronor som Riksbanken efter riksdagens godkännande tecknade med IMF under 2016 för vidareutlåning till s.k. låginkomstländer via IMF:s fond Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT).

Övriga åtaganden

Riksbanken har ett åtagande gentemot Nobelstiftelsen att årligen ställa medel till förfogande för administrationskostnader och utdelning av priset i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne. Under 2017 uppgick kostnaden för åtagandet till 15 miljoner kronor. Våren 2018 godkände riksdagen att Riksbanken ingick ett nytt avtal med Nobelstiftelsen för att täcka stiftelsens kostnader för utdelning av ekonomipriset. I redovisningen anger Riksbanken att kostnaden för det nya åtagandet uppgick till 19 miljoner kronor 2018, vilket var 4 miljoner kronor mer än under 2017.

Riksbankens resultatanalys – risk för betydande förluster framöver

I likhet med tidigare år redovisar Riksbanken i årsredovisningen en analys av bankens resultatutveckling. Under de senaste åren har banken i penningpolitiskt syfte och stabilitetssyfte utökat sin balansräkning kraftigt (se nedan under avsnitt Kompletterande information under rubriken Riksbankens balansräkning de senaste tio åren). Det har ökat risken i verksamheten, dvs. utrymmet har ökat för både större vinster och större förluster. Riksbankens resultat beror till stor del på kronans och de internationella och svenska räntornas utveckling. Räntorna är i dagsläget låga och kronan är svag. Riksbanken räknar i analysen med att räntorna kommer att stiga framöver

samtidigt som kronan kommer att stärkas. Det innebär visserligen att bankens ränteinkomster kommer att öka efter hand i takt med att värdepapper förfaller och ersätts med nya, men framför allt innebär högre räntor att värdet på bankens innehav av utländska och svenska obligationer kommer att minska. En starkare krona betyder att värdet av tillgångarna i valutareserven minskar i svenska kronor räknat.

Riksbanken har under de senaste fyra åren köpt stora mängder svenska statsobligationer i penningpolitiskt syfte. Köpen finansieras genom att Riksbanken ökat sin inlåning från bankerna (via riksbankscertifikat). Kostnaden för inlåningen bestäms av reporäntan. Reporäntan är för närvarande negativ, vilket innebär att bankerna har fått betala för inlåningen, vilket i sin tur har bidragit positivt till Riksbankens resultat. Om och när reporäntan stiger ytterligare efter räntehöjningen i december ökar kostnaden för att finansiera obligationsinnehavet, vilket försämrar Riksbankens resultat.

Riksbankens slutsats är att bankens resultat under den kommande femårsperioden kommer att vara väsentligt lägre än under de senaste fem åren. Om kronan stärks kraftigt och/eller räntorna stiger kraftigt kan Riksbanken komma att redovisa betydande förluster. Det kommer att minska bankens möjligheter att lämna utdelning till staten.

I analysen skriver banken att de buffertar i form av orealiserade vinster som byggts upp under de senaste åren kan användas om räntorna stiger. I årsredovisningen görs bedömningen att bankens egna kapital i nuläget är tillräckligt stort för att genomföra redan beslutade penningpolitiska åtgärder och eventuella framtida åtgärder utan att Riksbankens finansiella oberoende äventyras.

Riksbankens direktion under 2018

Under 2018 förändrades inte Riksbankens direktion, utan den bestod av Stefan Ingves (riksbankschef), Kerstin af Jochnick (förste vice riksbankschef) samt vice riksbankscheferna Martin Flodén, Per Jansson, Henry Ohlsson och Cecilia Skingsley.

Sammanfattning av Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2018 och fullmäktiges verksamhet

Verksamheten under 2018 i punktform

- Fullmäktige sammanträdde vid tio tillfällen under 2018.
- Vid sitt sammanträde i slutet av februari beslutade fullmäktige att förlänga Martin Flodéns mandat som vice riksbankschef med ytterligare sex år fr.o.m. den 22 maj 2018. Under året beslutade fullmäktige också om direktionsledamöternas anställningsvillkor och tog ställning till deras sidouppdrag.

- I februari lämnade fullmäktige och direktionen en gemensam framställning till riksdagen om att få ingå nytt avtal med Nobelstiftelsen för att täcka stiftelsens kostnader för utdelning av ekonomipriset.
- Fullmäktiges ordförande och vice ordförande följde direktionens arbete genom att delta vid direktionens alla sammanträden och en del andra informella möten.
- Direktionen har normalt deltagit i fullmäktiges sammanträden och informerat om bl.a. den aktuella penningpolitiken, arbetet med att övervaka stabiliteten i det finansiella systemet inklusive cybersäkerhet, informationssäkerhetsfrågor och den ekonomiska och finansiella utvecklingen i Sverige och globalt. Fullmäktige har också informerats om budget och verksamhetsplaner, uppföljning av finansiella och operativa risker samt resultatet i kapitalförvaltningen.
- Fullmäktige fick löpande information om arbetet med och resultatet av sedel- och myntutbytet samt inlösen av ogiltiga sedlar.
- Fullmäktige har granskat Riksbankens verksamhet genom sin revisionsfunktion. Revisionsuppdraget har genomförts av Transcendent Group AB. Transcendent Group har under året rapporterat om sina granskningar av Riksbankens styrningsmodell, efterlevnaden av arbetsordningen samt användningen av mobiltelefoni.

Fullmäktiges förslag till disposition av 2018 års vinst

Fullmäktige föreslår att 3 800 miljoner kronor levereras in till statens budget. Förslaget bygger på 1988 års vinstutdelningsprincip med de kompletteringar av principen som genomförts sedan dess.

Tabell 6 Fullmäktiges förslag till disposition av 2018 års vinst

Miljoner kronor

Vinst före bokslutsdispositioner	3 522	
Dispositioner		
Till dispositionsfonden förs:		
– valutakursvinst	826	
– 10 % av det genomsnittliga justerade resultatet	480	–1 306
Från resultatutjämningsfonden förs:		
– 10 % av det genomsnittliga justerade resultatet	480	
– orealiserad priseffektvinst på värdepapper	–3 764	
– Avrundning inleverans	42	
– Årets justerade resultat minskat med genomsnittligt resultat	1 658	1 584
Inleverans till statens budget	3 800	

Källa: Framställning 2018/19:RB2.

Principen innebär i korthet att 80 procent av de fem senaste årens genomsnittliga resultat, exklusive valutakurs- och guldvärdeeffekter men inklusive de priseffekter som redovisas på balansräkningens värde regleringskonto, ska levereras in till statskassan. Valutakurs- och guldvärdeeffekterna samt i normalfallet 10 procent av det justerade

genomsnittliga resultatet ska föras till eller från dispositionsfonden. Det belopp som återstår efter detta förs till eller från resultatutjämningsfonden.

Detta ger följande beräkning:

Riksbankens verksamhet gav under 2018 en vinst före bokslutsdispositioner på 3 522 miljoner kronor. Enligt vinstdelningsprincipen ska valutakurs- och guldvärderingseffekter räknas bort. Under 2018 redovisas endast valutakursvinster på 826 miljoner kronor. Någon guldvärderingseffekt redovisas inte eftersom Riksbanken inte sålt något guld under året (se not 29 RB1). Det ger ett resultat på 2 696 miljoner kronor (3 522 miljoner kronor – 826 miljoner kronor). Vidare läggs till underlaget en orealiserad prisvinst på värdepapper om 3 764 miljoner kronor (se not 24 RB1). Det ger ett underlag för inleverans och vinstdisposition på 6 460 miljoner kronor (2 696 miljoner kronor + 3 764 miljoner kronor). När 6 460 miljoner kronor sedan läggs till de senaste fyra årens resultat efter valutakurs- och guldvärderingseffekter fås ett genomsnittligt resultat under de senaste fem åren på 4 803 miljoner kronor. Enligt fullmäktiges förslag ska 80 procent av det resultatet, motsvarande 3 800 miljoner kronor (avrundat till jämnt 100-tal miljoner kronor), levereras in till statens budget.

Fullmäktige under 2018

Fram till den 8 oktober 2018 bestod fullmäktige av Susanne Eberstein (ordförande), Michael Lundholm (vice ordförande), Hans Hoff, Peter Egardt, Caroline Helmersson Olsson, Olle Felten, Hans Birger Ekström, Anders Karlsson, Roger Tiefensee, Agneta Börjesson och Chris Heister. Suppleanter var Catharina Bråkenhielm, Elisabeth Björnsdotter Rahm, Tommy Waidelich, Oskar Öholm, Ann-Kristine Johansson, Mikael Eskilanderesson, Carl B Hamilton, ClasGöran Carlsson, Karin Nilsson, Esabelle Dingizian och Stefan Attefall.

Från och med den 9 oktober 2018 bestod fullmäktige av Susanne Eberstein (ordförande), Michael Lundholm (vice ordförande), Hans Hoff, Hans Birger Ekström, Bo Broman, Marie Granlund, Peter Helander, Ali Esbati, Chris Heister, Mikael Eskilanderesson och Caroline Helmersson Olsson. Suppleanter från samma datum var Agneta Gille, Jonas Jacobsson Gjörtler, Thomas Strand, Sofia Fölster, Josef Fransson, Mathias Tegnér, Roger Tiefensee, ClasGöran Carlsson, Susanne Ackum (t.o.m. den 18 december 2018), Sammy Almedal och Agneta Börjesson (fr.o.m. den 20 december 2018).

Sammanfattning av Riksrevisionens redogörelse om årsredovisningen för 2018

Enligt Riksrevisionen har Riksbanken i alla väsentliga avseenden upprättat årsredovisningen enligt riksbankslagen (1988:1385) och i enlighet med de regler för bokföring och årsredovisning som fastställts av Riksbankens direktion. Riksbanken bedöms också ha gett en rättvisande bild av bankens ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per den 31

december 2018. Dessutom bedöms Riksbanken ha lämnat en förvaltningsberättelse och information i övrigt som är förenlig med och stöder en rättvisande bild i årsredovisningen som helhet. Riksrevisionen tillstyrker därför att riksdagen fastställer balans- och resultaträkningen för 2018.

Riksrevisionen uttalar sig även om fullmäktiges och direktionens förvaltning av Riksbanken för 2018. Utifrån genomförda revisionsåtgärder tillstyrker Riksrevisionen att riksdagen beviljar ansvarsfrihet för fullmäktige för dess verksamhet och för direktionen för förvaltningen av Riksbanken för 2018.

I enlighet med kraven i riksbankslagen har Riksrevisionen lämnat ett uttalande om den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten. Enligt Riksrevisionen har det i revisionen inte framkommit något som skulle tyda på att ledningen i sin bedömning av intern styrning och kontroll inte har följt riksbankslagen.

Kompletterande information

Riksbanken minskar valutareserven

Riksbankens direktion beslutade i början av mars 2019 att successivt minska guld- och valutareserven med 8 miljarder dollar fram till oktober 2019, från totalt 56 miljarder dollar (ca 520 miljarder kronor enligt valutakursen i början av mars) till 48 miljarder dollar (ca 447 miljarder kronor). Enligt direktionen har Riksbankens behov av att hålla utländsk valuta minskat något bl.a. på grund av att bankernas behov av likviditet i utländsk valuta i kris minskat. Dessutom har Nordeas huvudkontor flyttat från Sverige till Finland, vilket innebär att huvudansvaret för Nordea i det här sammanhanget flyttat från Riksbanken till Europeiska centralbanken (ECB). Sedan 2009 har Riksbanken via Riksgäldskontoret lånat upp 200 miljarder kronor för att förstärka valutareserven. Den aktuella minskningen går till så att Riksbanken inte förlänger de valutalån från Riksgäldskontoret om ca 8 miljarder dollar som förfaller under maj, juli och oktober 2019.

Cecilia Skingsleys mandat förlängs

Riksbanksfullmäktige beslutade i början av mars 2019 att förlänga Cecilia Skingsleys mandat som vice riksbankschef med sex år när hennes nuvarande mandat löper ut den 22 maj 2019.

Riksbankens balansräkning de senaste tio åren

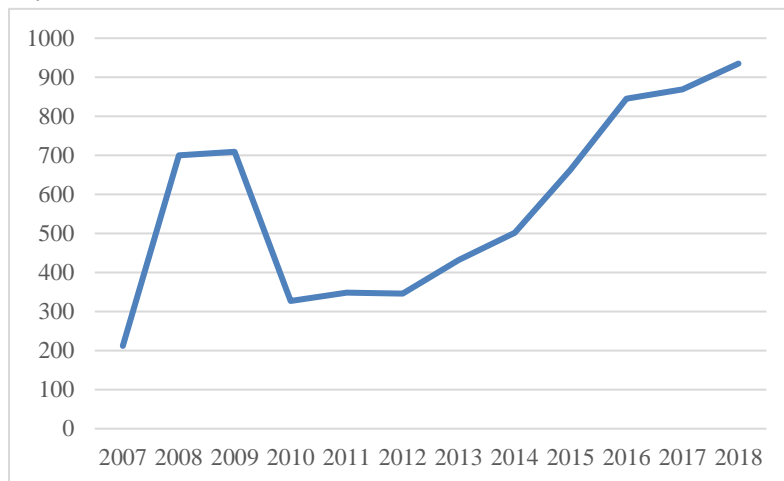
Som framgår av diagram 1 har omslutningen av Riksbankens balansräkning ökat från drygt 200 miljarder kronor i slutet av 2007 till drygt 934 miljarder kronor i slutet av 2018, vilket är mer än en fyrdubbling. Omslutningen steg med omkring 500 miljarder kronor under finanskrisåren 2008–2009 till följd av de kredit- och likviditetsåtgärder som Riksbanken vidtog för att motverka finanskrisens effekter.

En stor del av utlåningen i utländsk valuta till bankerna finansierades genom swapavtal med den amerikanska centralbanken Federal Reserve där Riksbanken fick låna dollar i utbyte mot svenska kronor. Under 2009 förstärkte Riksbanken valutareserven genom att låna upp motsvarande 100 miljarder kronor i utländsk valuta via Riksgäldskontoret. Under åren 2010–2012 minskade balansomslutningen i takt med att krisåtgärderna avvecklades.

Diagram 1 Omslutningen av Riksbankens balansräkning 2007–2018

Miljarder kronor

Källa: Riksbankens årsredovisningar 2007–2018.

Under 2013 ökade balansomslutningen på nytt i samband med att Riksbanken tog upp ännu ett lån på motsvarande 100 miljarder kronor i utländsk valuta via Riksgäldskontoret för att stärka valutareserven ytterligare. Som framgår av diagram 1 steg sedan omslutningen kraftigt från 2015 och framåt i samband med att Riksbanken började köpa svenska statsobligationer för att öka tillgången på pengar i ekonomin och pressa upp inflationen mot inflationsmålet. Under 2015–2018 köpte och återinvesterade Riksbanken svenska statsobligationer för ca 380 miljarder kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har granskat Riksbankens årsredovisning och förvaltningen av Riksbanken 2018. Utskottet har inte funnit något som kräver någon åtgärd eller något särskilt uttalande från riksdagens sida. Utskottet tillstyrker därför, i likhet med Riksrevisionen, att riksbanksfullmäktige beviljas ansvarsfrihet för sin verksamhet och att direktionen beviljas ansvarsfrihet för förvaltningen av Riksbanken under 2018.

Utskottet tillstyrker också, även det i likhet med Riksrevisionen, att Riksbankens resultat- och balansräkning för 2018 fastställs. Resultat- och balansräkningen redovisas i bilaga 2.

Riksbanksfullmäktige föreslår i sin framställning att Riksbanken ska leverera in 3 800 miljoner kronor av 2018 års vinst till statens budget. Enligt framställningen följer förslaget de principer för vinstutdelning som fullmäktige beslutade om 1988, inklusive de justeringar av principen som gjorts sedan dess. Av framställningen framgår att Riksrevisionen även har granskat fullmäktiges vinstdispositionsförslag i samband med granskningen av Riksbankens årsredovisning. Riksrevisionen har inte noterat några avvikelser från vinstutdelningsprincipen. Utskottet tillstyrker därför riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition av 2018 års resultat.

Enligt riksbankslagen får ledamöter av riksbanksfullmäktige inte vara statsråd, ledamot av Riksbankens direktion, ledamot eller suppleant i styrelsen för en bank eller annat företag som står under Finansinspektionens tillsyn eller inneha en annan anställning eller ett annat uppdrag som gör dem olämpliga för uppdraget som ledamöter i fullmäktige. Om en ledamot tar en sådan anställning eller ett sådant uppdrag som kan strida mot bestämmelserna ska riksdagen på förslag av finansutskottet entlediga ledamoten från uppdraget i fullmäktige.

Utskottet brukar normalt granska fullmäktigeledamöternas sidouppdrag ett par gånger under varje mandatperiod. I år har utskottet undersökt sidouppdragen för de ledamöter som valdes in i riksbanksfullmäktige efter riksdagsvalet i september 2018. Enligt utskottet visar granskningen att det inte finns några frågetecken kring ledamöternas sidouppdrag. Uppdragen ligger inom ramen för vad som enligt riksbankslagen kan anses vara ett tillåtet uppdrag.

Till sist vill utskottet ta tillfället i akt och gratulera Riksbanken – världens äldsta centralbank – till ett väl genomfört 350-årsjubileum 2018.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställning 2018/19:RB1

Framställning 2018/19:RB1 Årsredovisning för Sveriges riksbank 2018:

Riksdagen fastställer Riksbankens resultaträkning och balansräkning för räkenskapsåret 2018 enligt förslaget i årsredovisningen.

Framställning 2018/19:RB2

Framställning 2018/19:RB2 Riksbanksfullmäktiges förslag till vinstdisposition 2018 med mera:

Riksdagen fastställer förslaget till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 2018. Riksdagen godkänner att inleveransen görs senast en vecka efter riksdagens beslut, lämpligen i samband med att Riksbanken genomför den veckovisa öppna marknadsoperationen.

Redogörelse 2018/19:RR2

Redogörelse 2018/19:RR2 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Sveriges riksbanks årsredovisning 2018.

BILAGA 2**Balansräkning och resultaträkning 2018****Balansräkning 2018***Miljoner kronor*

Tillgångar	2018-12-31	2017-12-31
Guld	45 981	43 190
Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför Sverige		
Fordringar på IMF	34 740	28 653
Banktillgodohavanden, lån och värdepapper	453 634	436 093
	<u>488 374</u>	<u>464 746</u>
Utlåning i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterad till penningpolitiska transaktioner		
Utlåningsfacilitet	0	20
	<u>0</u>	<u>20</u>
Värdepapper i svenska kronor utgivna av hemmahörande i Sverige	392 063	353 874
Övriga tillgångar		
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	653	677
Finansiella tillgångar	522	522
Derivatinstrument	–	–
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6 730	6 391
Övriga tillgångar	191	217
	<u>8 096</u>	<u>7 807</u>
Summa tillgångar	934 514	869 637

Skulder och eget kapital	2018-12-31	2017-12-31
Utelöpande sedlar och mynt		
Sedlar	59 147	55 215
Mynt	3 034	2 773
	62 181	57 988
Skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterade till penningpolitiska transaktioner		
Inlåningsfacilitet	422	284
Finjusterande transaktioner	104 099	27 055
	104 521	27 339
Emitterade skuldcertifikat	352 203	391 203
Skulder i svenska kronor till hemmahörande utanför Sverige	112	6 589
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i Sverige	254 802	237 905
Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför Sverige	2 220	3 481
Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF	27 714	26 273
Övriga skulder		
Derivatinstrument	544	528
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1 640	1 584
Övriga skulder	51	39
	2 235	2 151
Avsättningar	477	498
Värderegleringskonto	67 040	56 423
Eget kapital		
Grundfond	1 000	1 000
Reserver	56 487	54 861
	57 487	55 861
Årets resultat	3 522	3 926
Summa skulder och eget kapital	934 514	869 637

Resultaträkning 2018*Miljoner kronor*

	2018	2017
Ränteintäkter	8 147	6 015
Räntekostnader	-4 622	-3 091
Nettoreultat av finansiella transaktioner och nedskrivningar	460	321
Avgifts- och provisionsintäkter	86	79
Avgifts- och provisionskostnader	-19	-24
Erhållna utdelningar	51	62
Övriga intäkter	275	1 427
Summa nettointäkter	4 378	4 789
Personalkostnader	-414	-403
Administrationskostnader	-362	-385
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-67	-61
Sedel- och myntkostnader	-13	-14
Summa kostnader	-856	-863
Årets resultat	3 522	3 926